

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-490

A szerkesztésért és kiadásáért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. november 14.

bb 1. a közbiztonság, a téli felkészülés, a tanácsstagi beszámolókon elhangzott javaslatok intézése a kerületi tanácsok vb-üléseinek napirendjén

i zs/tm vm zs

1963. november 14.

a budapesti kerületi tanácsok végrehajtó bizottságai a napokban számos közérdekű kérdés megvitatását tűzték napirendre. a tizenhetedik kerületben például a kerület közbiztonsági helyzetét vizsgálták meg a helyi rendőrkapitányság beszámoló jelentése alapján. megállapították, hogy a bűncselekmények száma ez év első felében tovább csökkent, s a közrendet súlyosan sértő, a lakosság nyugalalmát háborgató cselekmények egyre ritkábbak. örvendetes, hogy a múlt év első feléhez viszonyítva kevesebb társadalmi tulajdon kárára elkövetett büntetett jegyeztek fel a rendőrségi krónikákba - a közösség vagyonának védelme, gondos kezelése terén azonban még sok a megoldásra váró feladat. a kerület vezetői ezért helyesléssel fogadták a rendőrfőkapitányságnak azt a jelentését, hogy a jövőben írásban hívják fel a gazdasági vezetők figyelmét azokra a mulasztásokra, gondatlanságokra, amelyekkel a közrend őrei a vállalatoknál, üzemeknél és egyebütt találkoznak. szigorúan eljárnak az illetékesek azokkal szemben, akik ittás állapotban botrányt okozó magatartással zavarják a közrendet. a jövőben az alkohol visszaeső „ szerelmeseit, kényszerelvonó kurára javasolják a rendőrségi szervek.

az ötödik kerületi tanács végrehajtó bizottsága a téli felkészülést vizsgálta meg. a házkezelési igazgatóság - a tavalyi tapasztalatokon okulva - felkészült a hideg időszakra: a tetőfedők, a bádógosok pontos ütemezés szerint végzik a javításokat, hozzák rendbe a hófogó-rácsokat, a csatornákat. a hki telephelyeire ezekben a hetekben nagy mennyiségű homokot, meszet, cementet szállítanak, hogy a decemberi, januári, februári, kisebb-nagyobb javításokat fennakadás nélkül, gyorsan elvégezhesék. részletes tervet készítettek a hóeltakarítási munkák lebonyolítására is.

/folyt.köv./

-1-

Zsolt

/bb 1. a közbiztonság.....1.folyt./vm

a jelek szerint nem lesz zökkenő a téli hónapokban a belváros bolthálózatának munkájában sem. lisztből, cukorból, burgonyából, vöröshagymából és egyéb élelmiszerekből bőséges készleteket tároltak az üzletekben, sőt a kézraktárakban is. zöldborsóból 12.000, zöldmákból 10.000, lecsóból 4.000, barack-jamból 20.000 üveggel tároltal. a karácsony előtti hetekben nagy választék lesz déligyümölcsökből, mákból, dióbélből, mandulából, mogyoróból stb.

a tizenharmadik kerületi tanács vezetői egyebek között azt ellenőrizték, hogyan foglalkoznak a szakigazgatási szervek a tanács-tagi beszámolókon elhangzott indítványokkal, kérésekkel. a vizsgálat eredményei szerint minden felszólaló irásban kapott választ észrevételére, s a válaszok az esetek jelentős részében a javaslat gyors elintézéséről értesítették az érdekelteket. a kereskedelmi osztály ugyan a lakosságtól beérkezett egyik-másik indítványt nem vizsgálta meg kellő alapossggal - a tanács vezetőinek utasítására azonban gyorsan pótolták a mulasztást. a beszámolókon elhangzott felszólalásoknak volt foganatjuk, ezt bizonyítja többek között az is, hogy a népművelési osztály már megkezdte a tárgyalásokat az egyik üzemi művelődési terem hétvégi mozivá alakításáról - a hazám mozi ugyanis nem játszik - az építési osztály pedig 32 elmarasztaló határozatot hozott a környezetük levegőjét rontó üzemek ellen, a kereskedelem vezetői pedig elrendelték a forgács utca 8 szám alatti elhanyagolt, rossz állapotban lévő italbolt felújítását, korszerűsítését./mti/

- . -

bb 2. pénteken kisújszálláson sorsolják a Lottót

i kf/kf vm ki

1963. november 14.

a lotto 46. játékheti nyerőszámainak a sorsolását november 15-én, pénteken délelőtti 10 órai kezdettel kisújszálláson tartja a sportfogadási és lotto igazgatóság./mti/

- . -

bb 3. negyedszer érik a banán a vácrátóti botanikus kertben

vid j vm ká

1963. november 14.

vácrátóton, európa egyik legjelentősebb botanikus kertjében mintegy 12.000 növényfajtában gyönyörködhetnek a látogatók. a pára, meleg levegőjű üvegházakban orchideák, kaktuszok, pálmák, kávécserejék találtak otthonra. az ausztráliai agancspáfrány társaságában növekedő törpe banán most érleli negyedszer termését. a félmázsás fürtön a gyümölcsök többsége még zöld, de már jócskán akad közöttük sárgára érett banán is. a törpe banán szára a termés után elpusztul és csak a töve marad meg, amelyből azután három hónap alatt három méter magas növény fejlődik./mti/

- . -

-2-

Zseli

bb 4. hangszerexport szegedről a szovjetunióba

vid te vm szf

1963. november 14.

a szegedi hangszerkészítő vállalat már sokszáz elektromos gitárt és egyéb különleges hangszert szállított legjobb külföldi megrendelőjének, a szovjet hangszerkereskedelemnek. ezekben a hangszerekben mintegy 350.000 forint értékben nagybőgőket küldenek a szovjetunióba.

a vállalat mesterei most újabb típusu zeneszerszámokat szerkesztettek, amelyeknek első mintáldányait a következő napokban mutatják be a moszkvai hangszerzakértőknek, az újfajta, négyhuros tenor-bendzsók és a hathuros gitárbendzsók érdekessége, hogy rezonátorukat, illetve fedőlapjukat a hagyományos bőr helyett többretegű nemesfából, jávorból, mahagóniból készítették. így ugyanazt a hanghatást érik el, mint a régiekkel, ugyanakkor tartósabbak, az időjárás hatására nem deformálódnak és olcsóbbak.

a celluloid berakásos, fényezett, színes bendzsókat már utnak indították a szovjet fővárosba./mti/

- . -

bb 5. magyar hét a nyugatnémet rádióban

i s hné vm fm

1963. november 14.

magyar hetet rendez 1964 januárjában a frankfurt am main-i nyugatnémet rádió. egyenes adásban sugározza a frankfurtban vendégszereplő magyar állami hangversenyzenekar koncertjét, több alkalommal közvetít magyar könnyűzenét, irodalmi műsort és több helyszíni riportot magyarországról. a riportok elkészítésére november végén négytagú riportercsoport érkezik budapestre.

a hamburgi rádió is tervbe vette a jövő évben magyar hét rendezését./mti/

- . -

bb 6. sajtolják a paprikaolajat daránypusztán

vid j vm ká

1963. november 14.

somogy megye legnagyobb, illatos gazdaságában, daránypusztán a sokféle illóolajnövény, a francia, angol levendula feldolgozásának befejeztével sem szünetel a munka. a lepárlóüzemben teljes erővel megindult a paprikaolaj gyártása. szegedről és kalocsáról szállítják ide a feldolgozásból visszamaradt paprikát, hogy olajat sajtoljanak belőle. havonta 40-50 kilogramm kitűnő ételízestítő készítenek. a külföldön nagy keresletnek örvendő paprikaolajból a hazai konzervgyárak részére is nagyobb mennyiséget adnak át./mti/

- . -

-3-

Zseli

bb 7. végleges formában jóváhagyták a gimnáziumok reform-tantervét - új tárgy a világnézetünk alapjai

i vt/lk szb zs

1963. november 14.

gimnáziumainkban jelenleg - az új gimnáziumi tantervek életbe lépéséig - átmeneti óratervek alapján tanítanak. dr. Szarka József, az országos pedagógiai intézet főigazgatója elmondotta, hogy az intézet tantervi bizottsága legutóbbi ülésén végleges formájában jóváhagyta a gimnáziumok reform-tantervét, amelyet az országos vita tapasztalatainak figyelembe vételével dolgoztak át.

az eredeti elgondolásnak megfelelően a gimnáziumok egységes óraterv alapján működnek, tehát nem lesz humán és reál tagozat. a szükséges differenciálást az ugynevezett speciális /nyelvi, természettudományos és egyéb/ osztályok teszik lehetővé. a heti óraszám valamennyi évfolyamban 33. új tantárgy lesz - hetenként 3 órában - a gimnáziumok 4. osztályában a világnézetünk alapjai, ennek oktatása hozzásegíti a diákokat, hogy eligazodjanak korunk, társadalmunk fő kérdéseiben. a pszichológia, amit eddig csak kísérletképpen tanítottak néhány gimnáziumban, véglegesen helyet kap a tantárgyak között, s heti két órában tanítják majd a harmadikosoknak, a tanév második felében.

a tantervi bizottság állásfoglalása szerint a második idegen nyelv oktatását már az első osztályban megkezdik, s azt heti két órában tanulják majd a diákok. a fizika csak a 2. évfolyamban kezdődik, hogy az első osztályban elsajátíthassák a gyerekek a kellő matematikai alapot. az osztályfőnöki órák részben kötött, részben kötetlen témájúak lesznek. a témákhoz kötött órákon a legfontosabb világnézeti, politikai, erkölcsi fogalmak megvitatását tűzik napirendre. a kötetlen osztályfőnöki órák lehetőséget nyújtanak a jelentősebb belpolitikai és nemzetközi események, közös olvasmányok, együttesen megtekintett filmek, színdarabok, kiállítások meg tárgyalására, az osztály tanulmányi és magatartási helyzetének időnkénti értékelésére, általában az iskola, vagy az osztály életéből, egyes tanulók problémáiból adódó kérdések megbeszélésére.

az új gimnáziumi tanterveket még ebben a tanévben kinyomatják. így a következő oktatási évben már az iskolák rendelkezésére bocsátják, hogy a tanárok tüzetesen megismerjék és kellően felkészüljenek 1965-ben sorra kerülő bevezetésre. az új tantervet fokozatosan alkalmazzák: 1965-66-ban vezetik be az első, 1966-67-ben a második, 1967-68-ban a harmadik és 1968-69-ben a negyedik osztályokban. az elsősök új tankönyveinek összeállítását hamarosan megkezdik és a kéziratokat - véglegesítés előtt - szélesebb körben szakemberekkel megvitatják. /mti/

8.45/a

- 4 -

bb 8. kihantolták Semmelweis Ignác földi maradványait - szülőházának udvarában, a készülő orvostörténeti múzeumban kapnak végleges helyet a nagy tudós hamvai

i ms/tm-lm zs

1963. november 14.

a napokban a kerepesi temetőben felbontották Semmelweis Ignácnak, az orvostörténelem nagy alakjának sírját. hamvait ezúttal már harmadszor exhumálták, mert Bécsből először a Semmelweis család sírboltjába vitték és onnan került 1906-ban mostani helyére. a kettős fémkoporsóhoz csak úgy tudtak hozzáférni, hogy előbb eltávolították a 118 mázsa súlyú szarkofágot, majd felszedték a koporsót fedő téglát, terméskő és homokréteget.

a nagy súly alatt összenyomódott, az évtizedek folyamán erősen korrodálódott és az összeillesztéseknél kilyukadt koporsót az ötvös Loránd tudományegyetem embertani intézetébe szállították és ott nyitották fel. az embertani intézet vezetője, Bartucz Lajos professzor a napokban kezdi meg Semmelweis földi maradványainak vizsgálatát.

az exhumálás célja, hogy előkészítse Semmelweis földi maradványainak végleges elhelyezését. a várnak a Gellérthegyre néző oldalában az Apród utca 1-3 szám alatt áll ma is az az 1800-as évek elején épült ház, amelyben a nagy tudós született és életének első éveit töltötte. ezt a házat restaurálják és itt helyezik el a Semmelweisről elnevezett orvos- és gyógyszerész-történeti múzeumot. a restaurálás jövő tavaszra befejeződik. ekkor az udvart lezáró várfalban kialakított sírkamrában mészkő szarkofágban helyezik el a Semmelweis csontjait tartalmazó érc-koporsót. az üreget azután befalazzák. előtte helyezik el borsós Miklós Kossuth-díjas szobrász csaknem kétméteres szobrát, amely egy síró gyermekét csitító anya megmintázott alakjával állít emléket Semmelweis Ignácnak. /mti/

bb 9. helikon-vándorserleget alapított a Somogy megyei Kisz Bizottság

vid fm/tné-lm fm

1963. november 14.

a Somogy megyei Kisz-bizottság vándorserleget alapított a hagyományos keszthelyi Helikon-ünnepségek részvevőinek. a Kisz-jelvényvel díszített serleget az ifjusági találkozó legjobban szereplő együttese kapja majd jutalmul. ha három egymásután következő évben ugyanaz az iskola nyeri el, akkor véglegesen birtokában marad a vándorserleg.

a díjat jelenleg a Kaposvári Táncsics Mihály Gimnáziumban őrzik, amelynek növendékei az 1963. évi ünnepségsorozaton elért kiváló eredményeikért kapták meg elsőnek a vándorserleget. /mti/

8.50/a

- 5 -

bb 10. 83 000 beutaltat látnak vendégül ezen a télen a szot-
üdülők

i tz/lk szb ki

1963. november 14.

az időjárás - jelen esetben elismerésre méltó szeszéllyel -
vissza-vissza idézi még a nyárvégi napokat, a szot üdülőiben azon-
ban már a téli szezon zajlik. a következő nyári idényig, május
végéig, nagyrészt elcsendesedik a balaton partja, de a lellei má-
jus 1., a balatonföldvári textilmunkás, a siófoki bányász és a
csepel vasmű, valamint a balatonfüredi medosz, postás és béke
üdülőben teljes az üzem a szot naptára szerint 32 héten át tartó
téli időszakban is. ezenkívül beutaltakkal vannak tele a legszebb
üdülők a mátrában, a bükkben, a mecsekben, a dunakanyarban és sop-
ronban is.

azok a vidékiek viszont, akik a fővárosban kívánják évi pi-
henőjüket eltölteni, a szabadság-hegyi és a petneházy-réti üdülők-
ben váltják egymást a tél folyamán. sőt, a jég beállta előtt,
majd eltakarodása után a szot két üdülőhajója is a fővárossal is-
merkedő vidéki csoportoknak nyújt két-két hétre otthont. a buda-
pest hajó a vigadó-térnél, a visegrad a margitszigeti fedettuszó-
da mellett horgonyoz.

természetesen az egész iskolai éven át, tehát télen is, üzem-
ben lesz a parádi, a parádsasvári, az ormándpusztai, a röjtökmü-
zsaji, a tóalmási és a vajtai gyermeküdülő is, amelyekben nemcsak
a kis beutaltak testi felerősítéséről, hanem oktatásáról is gon-
doskodnak.

mindent összeszámítva az idén a szot beutaló jegyeivel össze-
sen mintegy 83 000 felnőtt és gyermek jut egészséges, kellemes té-
li üdüléshez. /mti/

--

bb 13. több mint 20 000 mázsa halat fognak ki az idén a szö-
vetkezeti halászok - továbbképző iskolára küldik az elnököket

i cs/j szb ká

1963. november 14.

az ország természetes vizeinek nagy részét birtokoló halászati
termelőszövetkezetek idei terve 20 200 mázsa hal kifogását, il-
letve értékesítését írja elő. a dunából, a tiszából, valamint a kő-
rösökből és a velencei-tóból máris több, mint 15 000 má-
zsa áruhalat adtak át a kereskedelemnek, harmadik negyedévi tervü-
ket 112 százalékra teljesítették. a legutóbbi fogási eredményekből
valószínűnek látszik, hogy elérik vagy meghaladják az évi előirány-
zatot.

a korszerű szabadvízi és tógazdasági halászat, az ivadékneve-
lés, valamint a szövetkezetvezetés legjobb módszereinek elterjeszté-
sére a halászati szövetkezetek intézőbizottsága és a földművelés-
ügyi minisztérium szakoktatási főigazgatósága november 18-tól kez-
dőden öthetes bentlakásos tanfolyamot rendez a halászati termelő-
szövetkezetek elnökei és vezető beosztású szakemberei számára. a
szakmai „tantárgyakon”, kívül jogi és közgazdasági ismereteket is
szerezhetnek itt a szövetkezeti halászok vezetői. /mti/

--

9.00/a

- 6 -

Me

bb 11. új magnetofon családot alakít ki a budapesti rádiótech-
nikai gyár - elkészült a tranzisztoros „junior”, mintapéldánya

i kf/kf szb ki

1963. november 14.

a budapesti rádiótechnikai gyár jövőre már egyeduralkodó lesz
a magnetofongyártásban, ugyanis ott készülnek majd a közönségnek,
valamint a rádió és a televízió stúdióknak és a mágneses hangrög-
zítők. az üzem jövőre felkészült a feladatra, s korszerű, nem-
zetközi viszonylatban is versenyképes új magnetofon családot ala-
kit ki. az új típusu magnetofonok legfőbb részei közös alkatrészek-
re, szerelvényekre épülnek, valamennyi korszerű nyomtatott áram-
körös technológiával készül, így fejlesztésük, gyártásbavételük,
tömeges előállításuk gyorsabb, gazdaságosabb lesz.

az új magnetofonok első típusa, a „calypso”, már sorozatban
készül. igaz, hogy jónéhány hónapos késéssel került a gyártó sza-
lagra, de a közönség kiváló minőségű, jól kipróbált, ellenőrzött
készüléket kap ebben a hónapban. a „calypso”, három sebességes,
nyomtatott áramkörös, súlya 9.5 kiló. a próbasorozat alapján a
szakemberek megállapították, hogy igen megbízható, kellemes han-
gu készülék. külsőre is tetszetős, s műszaki tulajdonságaival is
eléri a nemzetközi színvonalat. az év végéig mintegy 3 500 ke-
rül az üzletekbe - a tervezett mennyiségnek a fele. a gyár azon-
ban már felkészült arra, hogy a jövő év első hónapjaiban pótolhas-
sa elmaradását. jövőre a „calypso”, -ból tizennyolcezetet gyárta-
nak, ötezret külföldi megrendelésre.

az új típus sorozatgyártásával egyidőben elkészült a „család”,
legkisebb tagjának, a tranzisztoros „junior”, -nak a mintapéldá-
nya. az egy sebességes - 9.5 centiméteres - magnetofon súlya mind-
össze 7.5 kiló, mérete 13x32x27 centiméter. sorozatgyártását jövő-
re kezdik meg. ezenkívül jövőre készítik el az ugynevezett négy-
csikos magnetofont, amelynek előnye, hogy kétszerannyi műsor ve-
hető fel rajta, mint a mostaniakon. kialakítják még az új magne-
tofoncsalád stereo-változatát és a „calypso”, tranzisztorizált
típusát is. az új magnetofonok 1965-ig folyamatosan kerülnek gyár-
tásra és piacra. szerkezeti konstrukciójuk alapján - a doboz, a
külső forma esetleges divatkövető változtatásával - várhatóan évek-
ig kielégítik a magnetofon kedvelők igényeit. /mti/

--

bb 14. őszi ibolya a debreceni nagyerdőben

vid j szb ká

1963. november 14.

a kellemes ősz a debreceni nagyerdő évszázados tölgyei alatt
meghuzódó ibolyákat is új életre keltette. az avarfedte ibolya-
tövek többhelyütt újra virágoznak. a színes köntösbe öltözött deb-
receni nagyerdőben különösen szép látvány a kéki ibolya. /mti/

--

9.32/a

- 7 -

Me

bb 12. a ganz-mávag-ban elkészült az első hegymászó vonat

1 sl/tr-lm ki

1963. november 14.

az argentin vasut magyarországtól hat olyan különleges hegymászó motorvonatot rendelt, amely meredeken és lejtőn fogaskerekek nélkül is biztonságosan tud közlekedni. a három-három kocsiból álló vonatok a transandino vasutvonalon járnak majd, argentinából kiindulva 4 500 méter magasságban megmásszák az andok hegyláncát és a hegy nyugati lejtőjén chilében ereszkednek le.

a ganz-mávag mérnökeinek új műszaki megoldásokat kellett keresni, hogy a szerelvények elbirják a rendkívül meredek emelkedőket és lejtőket. minden vonatra két 550 lóerős diesel motort szerelnek, a kocsik valamennyi tengelyét hozzá kapcsolják a hajtóműhöz, ezzel is növelve kapaszkodó erejüket. a fékrendszer kétszer olyan erős, mint más vonatoknál és még egy különleges automataberendezéssel is ellátják, amely önműködően fékez, ha a vonat sebessége a hegygerincen lefelé menet a kelleténél nagyobb mértékben felgyorsul. bár a vonatok diesel-elektromos meghajtásúak, azokba fűtési célra kazánokat is építenek, számolva a 4 500 méter magasságban korán beköszöntő zord időjárásal.

az első hegymászó vonat most készült el a ganz-mávag-ban és azután néhány napon belül próbautra küldik, mégpedig a népliget sínpályáján, mert ezer milliméteres nyomtávú pálya csak itt áll rendelkezésre. a további öt motorvonat szerelési munkái is előrehaladtak, s még az idén mind a hat vonatot utnak indítják. a vonatokat hamburgig különleges vasuti alvázakon, majd onnan hajóval szállítják argentinába./mti/

bb 15. gombadömping miskolcon

vid j-lm ká

1963. november 14.

a csapadékos, napsütéssel váltakozó, enyhe őszi időjárás valóságos gombadömpinget teremtett a miskolci piacon. naponta 200-250 kilogramm gombát hoznak rudabánya, szendrőlád, novajidrány környékéről. ezen a vidéken szokatlan tömegben nőtt az őszi gyűrűs tölcsérgomba. igen nagy mennyiségben kerül piacra a házi-asszonyok körében közkedvelt mezei sampinyon, amelyet a mezőcsát és tiszaluc környéki legelőkön szednek, de nagy tömegben található miskolc környékén is. nagy kelendőségnek örvend az őzláb, valamint a jó szagú és ízletes szegfűgomba is.

október eleje óta a miskolci piacon több mint 10 000 kilogramm étkezésre alkalmas, szakszerűen ellenőrzött gomba került a vásárlókhoz./mti/

9.40-/a

- 8 -

bb 16. „ a termelészövetkezetek állami támogatásáról „

1 bi/tr szb fm

1963. november 14.

címmel megjelent a kossuth könyvkiadónál a tények és érvek sorozat 11. száma. a füzet a 3004/6-os kormányhatározatot ismerteti. /mti/

-. -

bb 17. pedagóguslakásokat vásárol a somogy megyei tanács

vid fm/tné szb fm

1963. november 14.

a somogy megyei tanács művelődési osztálya a legjobban rászoruló falusi pedagóguscsaládok számára kétszobás, fürdőszobás lakásokat vásárolt. eddig mintegy másfélmillió forintot költött erre a célra, s nyolc falusi nevelő jutott egészséges otthonhoz.

a tervek szerint az akciót tovább bővítik, s a következő évben a körzeti iskolák pedagógusait juttatják ily módon lakáshoz. /mti/

-. -

bb 18. befejeződött a pápai várkastély belső restaurálása - jövőre rendbehozzák az értékes műemlék külsejét is

vid fm/tné szb fm

1963. november 14.

pápán befejezték a volt esterházy várkastély belső restaurálását. az értékes műemlék-épület rendbehozását társadalmi munkások is segítették. a kastély legszebb helyiségét, a nádor-termet a budapesti képző- és iparművészeti gimnázium 40 diákja állította helyre. a pápai kisiparosok közül elsősorban az asztalosok és az ácsok végeztek dicséretes munkát. jankó mihály, a város idős órás-mestere a várkastély legrégebbi óráját hozta rendbe.

a restaurált épületben művelődési központot alakítanak ki. a legszebb helyiségekben, többek között a nádor-teremben a helytörténeti múzeum anyagát állították ki. megfelelő helyet kapott a várkastélyban a könyvtár és később ide költözik a városi zeneiskola is.

az épület külső restaurálását a jövő évben kezdik meg. a szakemberek érdeklődését nemrég újabb érdekesség keltette fel: a kastély falának festékrétege alól napoleoni időkben származó felirat került felszínre. sok érdekes leletre számítanak még a várpincében is, amelynek feltárását ugyancsak megkezdik. /mti/

-. -

9.45/a

- 9 -

bb 19. 6,7 millió forint értékű pótalkatrész a fővárosi villamos vasut raktárában - az év végéig új motorjavító műhely épül

i nbj/lk szb ki

1963. november 14.

okulva az elmúlt tél tapasztalatain, a fővárosi villamos vasut az idén kellő időben és gondosan felkészül a télre.

az elmúlt télen a legtöbb bajt az okozta, hogy a tönkrement alkatrészeket nem tudták gyorsan pótolni. az idén a normál raktárkészleten felül az ugynevezett téli raktárban 6,7 millió forint értékű különböző pótalkatrészt tartalékolnak, motorokat, tekercseket, elektromos berendezéseket, rugókat, stb. az idén az ipar - mintegy 60 különböző üzem - segítette a pótalkatrészek gyártásában.

sok nehézség származott az elmúlt télen abból is, hogy a motorok a gyenge szigetelés miatt gyorsan kiégtek. a motorok korszerű szigetelésére a fővárosi villamos vasut saját műanyagszigetelő részleget létesített és december végére elkészül az új motorjavító műhely is.

egyes vonalakon rövidebb-hosszabb időre megbénította a villamosközlekedést az is, hogy víznyelők hiánya miatt egy-egy pályaszakaszt elöntött a hólé, a csapadék. a fővárosi csatornázási művek a belvárostól kiindulva a veszélyeztetett pályaszakaszokon 40 új víznyelőt építtetett, s a fővárosi villamos vasut több mint száz kisebb víznyelőt kapcsoltatott be a csatornahálózatba.

dél-budán meglehetősen gyenge a vonalak áramellátása. külföldről nem érkeztek meg az áramátalakító berendezések, ezért a vállalat, saját tartalékát felhasználva, december végéig - ideiglenes jelleggel - megépíti a mórnicz zsigmond körtemi áramátalakítót. így megfelelő mennyiségű energiát adhat a fehérvári uti, a bartók béla uti és a többi dél-budai vonalra.

átszervezték a hóügyeletet is. minden forgalmi és műszaki vezető pontosan ismeri feladatát és azt is, hogy a feladatok megoldására milyen erő áll rendelkezésére. a fővárosi villamos vasut vezetői úgy látják - ha jelentkezhetnek is váratlan nehézségek - a vállalat felkészültebben, kedvezőbb viszonyok között várja a telet, mint más években. /mti/

--

9.50/a

- 10 -

Mej

bb 20. elkészült az első négyszáz ragasztott férfizakó a dunaujvárosi ruhagyárban

vid te-lm szf

1963. november 14.

a budapesti vörös október férfiruhagyár dunaujvárosi üzemében elkészült a ragasztott férfi zakók minta-sorozatának első 400 darabja. a tavaly kísérletképpen „ragasztott”, zakók a viselésben jól beváltak. nemcsak a hordást „bírták”, de a háromszori alapos vegytisztítást is jól „viselték”,

természetesen a műanyagragasztás csak négy-ötféle varrási műveletet pótol. elsősorban a fazongallér varrást, a vászon-tűzést és az aláfércelést helyettesíti a ragasztás, amelyhez szemcsés műanyagport használnak.

az első⁴⁰⁰ ilyen módon készült zakót a kereskedelem jónak minősítette. jövőre a tervek szerint már több ragasztott férfizakó készül. /mti/

--

bb 21. 20 millió fenyőfacsemete a duna-tisza közti homokra

vid j-lm ká

1963. november 14.

a duna-tisza közének mezőgazdasági termelésre alkalmatlan futóhomokján ismét megkezdődtek az erdősítések. a kiskunsági erdőgazdaság területén lombfakadásig újabb 3 000 hektáron ültetik el a facsemetákat. a legnagyobb arányú erdősítés bugac és kiskunhalas környékén lesz. bugac vidékén például 300 hektárral bővülnek a meglevő fiatal erdők. a nyárfatelepítésnél a jól bevált olasz módszert alkalmazzák. a kis fákat 2 méter mélyre ültetik, s így a gyökérszet a laza szerkezetű homoktalajon is közel jut a talajvizhez, gyorsabb az eredés és a fejlődés. az utóbbi években a fenyőfa lett a homok fája. az idén is ebből telepítik a legtöbbet. összesen mintegy 20 millió fekete és erdei fenyő kerül a homokra. /mti/

--

9.55/a

- 11 -

Mej

bb 22. traktorosváros vépen

vid j-lm ká

1963. november 14.

a szombathely melletti vép község a dunántúli mezőgazdasági gépész szakmunkás képzés központja lesz. valóságos traktorosváros épül itt 1965-ig. egy-egy turnusban 1 000 ember tanulja majd a legkorszerűbb mezőgazdasági gépek kezelését, javítását, beruházásokra 80 millió forintot költenek. ezerszemélyes kollégiummá alakítják át az erdődy grófok hajdani kastélyát, építenek egy 12 tantermes iskolát, konyhát, étkezdét, fürdőt, mosodát, klubhelyiséget, ezenkívül három, egyenként 16 lakásos, négyemeletes lakóépületet, tanműhelyeket.

az oktatás másfél hónappal ezelőtt már megindult a szakiskolában, 110 hallgatóval. Ők a kastély egyik elkészült szárnyában kaptak otthont./mti/-

--

bb 27. vegyiszer „örzi”, a tengeri gépszállítmányokat - sikerrel próbálták ki a veszprémi vegyészek új anyagát

vid te-lm ös

1963. november 14.

a veszprémi magyar ásványolaj- és földgázkísérleti intézet laboratóriumaiban több mint két évi kísérletsorozat után megszületett az az anyag, amelyet a kémikusok a tengeren szállított fémárak rozsdaelleni védelmére a legtökéletesebbnek találtak. a körültekintő kísérletekkel előállított új, zirszerű terméket a laboratóriumi készülékekben vizsgálták. a védőszerrel bevont mintalemezeket a rozsdásodásnak legjobban kedvező hatásoknak tették ki, mégsem találtak rajtuk korrózió-nyomokat. mint megállapították, az újfajta bevonat vékony, hártvaszerű rétegben tapad a fémfelületre, s a teljesen légmentesen záró vegyi réteg megakadályozza a korrózió pusztítását.

az intézetben előállított anyagot textiliával viszik fel a fémfelületre, nagyobb felületeken - például mezőgazdasági gépeken-pedig felmelegítve, szórópisztollyal terítik. a bevonat akár több hónapig is teljesen biztonságos tengeri utat tesz lehetővé és minimálisra csökkentheti az exportárak szállítás közbeni rozsdakárát. még akkor is ellenálló a vegyi bevonat, ha a külső csomagolóanyag súlyosabban megsérül és teljesen „lemeztelenedik”, a gépalkatrész.

a próbákkal bebizonyították, hogy a védőanyag minden tekintetben bevált és különösen a trópusokra irányuló szállítást teszi biztonságosabbá./mti/

--

10.00/a

- 12 -

Meg

bb 23. a szüret után csaknem 5 millió forinttal növekedett a tokajhegyaljai takarékszövetkezetek betétállománya

vid j szb ká

1963. november 14.

a tokajhegyaljai zárt bortermő vidékhez tartozó 28 községben 4 takarékszövetkezet működik, és ezek öt községben tartanak fenn kirendeltséget. az idei gazdag szüret és a kiváló aszutermés jó jövedelmet hozott a szakcsoportokban, hegyközségekben tömörült termelőknek. az aszuszem és a szerződésileg átadott must árából fennmaradó összeget a legtöbb szőlőtermelő a takarékszövetkezetben helyezte el. a szövetkezetek betétállománya a szüret után csaknem 5 millió forinttal emelkedett, és megközelíti a 12 milliót. jelenleg a tolcsvai a megye „leggazdagabb”, takarékszövetkezet, amely kerekén 4 millió forinttal gazdálkodik./mti/

--

bb 24. kilenc- és félmillió forint értékű társadalmi munka vas megyében

vid fm/tné szb fm

1963. november 14.

vas megye lakossága az idén kilenc- és félmillió forint értékű társadalmi munkát végzett. e munka eredményeként szépültek a községek, városok, s új létesítmények születtek. a megye egy-egy lakosára átlagosan 33.7 forint értékű társadalmi munka jut.

* a legtöbben a megye két városában, szombathelyen és kőszegen tevékenykedtek: a megyeszékhely külterületein javították az utakat, csónakázótavat építettek, kőszegen pedig a várünnepségekre rendbe hozták az utcákat, tereket, épületeket./mti/

--

bb 25. 40 millióval több 1964-ben baranyában szociális, egészségügyi és kulturális célokra

vid fm/tné szb fm

1963. november 14.

a baranya megyei tanács jóváhagyta a megye 1964. évi költségvetési tervezetét, amely a 413 millió forintos végösszeg 67 százalékát irányozza elő szociális, egészségügyi és kulturális célokra. a költségvetés összege 46 millió forinttal múlja felül az idei keretet. az ideinél negyven millió forinttal fordítanak többet jövőre a szociális, egészségügyi és kulturális ágazatok fejlesztésére.

a költségvetésben biztosított kereten kívül községfejlesztési alaphoz 44.5 millió forintot költenek a falvak, városok fejlesztésére, csónakázótavat építésére. a termelőszövetkezetek közül 43 szavazott meg hozzájárulást a községfejlesztési alaphoz. a szigetvári járásban például kilenc község segíti a járási kórház építését, a sásdi járásban a tüdőgondozó felépítésére fogtak össze. hidas és himesháza új óvodát, mohács 450 férőhelyes új filmszínházat létesít./mti/

--

10.07/a

- 13 -

Meg

bb 26. nagyszabású eseménysorozatot rendez a jövő év tavaszán az országos béketanács

i di/tm szb -cz

1963. november 14.

a magyar békemozgalom vezetői elkészítették az országos béketanács 1964. évi munkaprogramjának tervezetét. ebben összegezték mindazokat a javaslatokat, amelyek az elmúlt hónapokban a különböző összejöveteleken elhangzottak, s megvalósításra alkalmasak.

a tervezet, amelyet a következő hetekben végső formába öntenek, egyebek között hangsúlyozza, hogy a részleges atomcsend-egyezmény megkötése új lehetőségeket nyitott meg a nemzetközi békemozgalom előtt, de ugyanakkor új feladatokat is ró a békeszerető embermilliókra. a magyar békemozgalom, amely ezekben a hetekben széles körben ismerteti a moszkvai szerződés jelentőségét, arra készül, hogy 1964 tavaszán az idejéhez hasonló, nagyszabású eseménysorozattal ad hangot népünk békevágyának. gyűléseken, ankétokon vitatják meg a béke megvédésével kapcsolatos különféle kérdéseket. ünnepeket rendeznek, amelyeknek műsora többek között a népek közötti barátság ápolását, a nemzetköziség eszméjét is szolgálja. továbbra is segíti a magyar békemozgalom a béke világtanács kezdeményezésére az általános és teljes leszerelésért kibontakozott, világméretű összefogást és csatlakozik az európa biztonságáért életre hívott akcióhoz.

az országos béketanács jövőre is támogatni kívánja a béke világtanács álláspontját a különböző pacifista mozgalmakhoz fűződő kapcsolat kérdésében. egyetért azzal, hogy a világ békéjének megmentéséért meg kell teremteni az akcióegységet minden olyan csoportosulással, mozgalommal, amely a békéért harcol. ennek jegyében tovább erősíti az együttműködés már meglévő szálait a nyugat-európai pacifista mozgalmakkal, köztük elsősorban a nyugat-német, az angol, az osztrák, valamint a skandináv husvéti menetek szervező bizottságaival. nagy gondot fordít a latin-amerikai és afrikai békemozgalmakkal, illetve neves közéleti személyiségekkel megteremtett kapcsolatok erősítésére, elmélyítésére. /mti/

bb 29. bevált az ndk gyártmányu burgonyabetakarító kombájn

vid j szb ká

1963. november 14.

a mosonmagyaróvári agrártudományi főiskola géptani tanszéke az idén több mint 20 új, szériában még nem gyártott mezőgazdasági gépet próbált ki. a géptani tanszék mérnökeinek véleménye különösen az ndk-ban gyártott e-675 típusu burgonya-betakarító kombájnról kedvező. két sor burgonyát szed fel egyszerre. könnyű felépítése miatt sekély a talajnyomása, lejtős területen is jól kormányozható, kiszedő tárcsái könnyen állíthatók.

/folyt.köv./
10.15/a

- 14 -

Me

bb 29. /bevált az ndk... 1. folyt./- szb

a szártól és földtől megtisztított burgonya rostláncokon át kerül a gép mellett haladó szállító kocsiába. a gép kötött talajon naponta 3-4 holdról szedi fel a termést, homokos talajon ennél jóval nagyobb a teljesítménye. /mti/

--

bb 31. a borsodi munkás- és agrárszocialista mozgalmak emlékeit gyűjti a miskolci herman ottó múzeum

vid fm/tné szb fm

1963. november 14.

a miskolci herman ottó múzeum hazánk felszabadulásának 20. évfordulójára összegyűjti és feldolgozza borsod gazdag munkásmozgalmi hagyományait. a munkásélettel kapcsolatos adatokat már négy esztendeje kutatják, s azóta több mint három ezer fénykép, okirat és más dokumentum került a gyűjteménybe. igen gazdag a diósgyőri lenin kohászati művek, az egykori kincstári vas- és acélgyár munkásságának helyzetét, munkakörülményeit, valamint szervezkedéseit ismerető dokumentáció. összegyűjtötték a szuha- és sajtóügyi bányák dolgozóinak egykori életviszonyaira vonatkozó emlékeket, valamint a tanácsköztársaság veteránjainak visszaemlékezéseit is. a felszabadulás utáni évek dokumentumai között szerepelnek nagy szocialista létesítmények fényképei.

a mezőgazdaság szocialista átalakulására vonatkozó adatokkal együtt gyűjti a borsodi agrárszocialista mozgalmak emlékeit is. /mti/

--

bb 32. 60 000 forint értékű könyvjutalmat kaptak győr megye „olvasó községei”,

vid fm/tné szb fm

1963. november 14.

ez év tavaszán indította meg győr-sopron megyében a hazafias népfront, a szövetség és a nőtanács a falusi könyvbarát-mozgalmat. elsőnek pusztacsalád községben érték el azt az eredményt, hogy a faluban minden háznál van beiratkozott olvasója a helyi könyvtárnak. a megyei kislelődy károly könyvtár módszertani füzetben ismertette pusztacsaládon szerzett hasznos tapasztalatokat, és egyúttal felhívást tett közzé, amely szerint azok a községek, amelyekben november 7-ig minden háznál lesz beiratkozott olvasója a helyi könyvtárnak, 2000 forint értékű könyvjutalomban részesülnek. november 7-ig a megyében 30-ra emelkedett azoknak a községeknek száma, ahol ezt a feltételt teljesítették, s így ezek a községek összesen 60 000 forint értékű könyvjutalmat kaptak a megyei tanácstól. /mti/

--

10.20/a

- 15 -

Me

bb 28. saját autóbuszokon járnak munkába és színházba a belvárdgyulai tsz tagok

vid j-lm ká

1963. november 14.

ez év tavaszán különös autóbuszok tűntek fel a baranyai határban. nem az országutakon közlekedtek, hanem a szántóföldek között, a dűlőutakon. az állami gazdaságok vásárolták ezeket az autóbuszokat, amelyek a munkásokat vitték a határba és hozták vissza a szállásukra.

eddig csak állami gazdaságok rendelkeztek ilyen járművekkel, most - elsőként a megyében - a belvárdgyulai közös ut sz is vásárolt két autóbust. egyszerre mintegy félszáz szövetkezeti gazda utazhat ily módon gyorsan és kényelmesen a határ bármelyik részébe.

jó szolgálatot tesznek a buszok a napi munka után is. a belvárdgyulai szövetkezeti gazdák ezekkel járnak pécsre, a nemzeti színház esti előadásaira. a hamarosan igen népszerűvé vált járművek igazi felavatására azonban csak a napokban került sor, amikor - az őszi munkák befejeztével - a közös ut tsz traktorosai dunaujvárosba látogattak./mti/

--

bb 30. növényvédőszer gyártó nagyüzem épül balatonfüzfőn

vid lk-lm ki

1963. november 14.

a hazai mezőgazdaságban terjed a hungazin nevű gyomirtó-szer használata. a kémiai anyag egyik, némileg módosított típusával újabb a szőlőskertek „kapálását”, próbálják megoldani. az érdekes elképzelés a mezőgazdászok körültekintő kísérletsorozata után a gyakorlatban beváltotta a hozzá fűzött reményeket. a kísérleti parcellákon egész évben gyommentes volt a szőlőtőkék alja. a szakemberek egyetértenek abban, hogy a hungazin-változat ebben a növénytermelési ágban is ugyanolyan jól használható, mint a kukoricaföldeken. csupán az irtás idejének megválasztásánál vannak még viták; egyesek az őszi, mások a tavaszi permetezést tartják előnyösebbnek.

a hungazin-félék legfontosabb alapanyagának gyártására új nagyüzemet építenek a balatonfüzfői nitrokémia ipartelepeken. a várható nagy kereslet kielégítésére olyan vegyi berendezéseket szereznek be, amelyek évente haterer tonna szert készítenek a lehető legjobb hatásfokkal. így lehetőség nyílik arra, hogy később a szőlőtermelő vidékek nagyüzemeinek igényeit is kielégíthessék és ugyanakkor még hatásosabbá tehetik a kukoricások védelmét is. az új üzemépület másik részét szintén növényvédőszer készítésére rendezik be, de itt már egy másik vegyszercsalád egyik tagját állítják elő. a gabonafélék gyomjainak irtására használt dikonirt-típusú vegyület különleges, nagyhatású változatát automatizált vegyi-berendezések, több ezer tonnás mennyiségben gyártják majd a mezőgazdaság részére.

az új növényvédőszer gyár alapozásával kapcsolatos munkákat megkezdték./mti/

--

10.30/a

- 16 -

me

bb 33. „káposztafák”, a keszthelyi növénynevelő telepen - hatszáz mázsás termést hoz az új fajta

vid j-lm ká

1963. november 14.

tudományos kísérletek igazolják, hogy a legmagasabb fehérjetartalmú takarmányok egyike a káposzta. különösen a szarvasmarha tejtermelésben van nagy szerepe. a fontos takarmánynövény természetével hazánkban igen kevés gazdaság foglalkozik. ennek egyik oka, hogy nem áll rendelkezésükre megfelelő fajta. dr. berzsenyi lászló, a keszthelyi agrártudományi főiskola tudományos osztály-vezetője gondos szelekcióval és keresztezéssel olyan fajtát nemesített ki, amelynek holdankénti hozama meghaladja a 600 mázsát. az étkezési káposztától eltérő formájú növény 2 méter magasra is megnő, s nagy leveleket hoz. egy-egy káposzta súlya meghaladja a 4-5 kilogrammot. a fehérjedús takarmányt most gyűjtik be, s magjából már juttatnak a párás éghajlatu balatonfelvidék és a bakony-környék közös gazdaságainak is./mti/

--

bb 36. saját erőből ötmillió forintos beruházás a barcsi vörös csillag termelőszövetkezetben

vid j-lm ká

1963. november 14.

somogy megye legrégebb és leggazdagabb termelőszövetkezetében, az országos hírvé barcsi vörös csillag tsz-ben minden évben nagy összeget fordítanak beruházásokra. a nagy kiterjedésű határban levő üzemegységeket már korszerű kövesut-hálózat köti össze, az állattenyésztést gépesítették, bevezették a villanyt a gazdasági épületekbe.

ebben az évben 5 millió forintot költenek saját erőből különböző beruházásokra. a gazdaság központjában 120 személyes, korszerűen felszerelt étterem, ezenkívül gépkocsi-garázs, gépszín és javítóműhely épül./mti/

--

bb 37. doktori és kandidátusi oklevelek ünnepélyes átadása az akadémián

t hi/gk-lm bs

1963. november 14.

az újonnan szervezett tudományos minősítő bizottság rendezésében csütörtökön, az akadémia dísztermében ünnepélyesen átadták az okleveleket azoknak a doktoroknak és kandidátusoknak, akik a legutóbbi minősítések alkalmával nyerték el az említett tudományos fokozatokat.

magyar imre az orvostudományok doktora fokozatot, 46-an pedig tudományáguk kandidátusi fokozatát kapták. az okleveleket nagy károly, a tudományos minősítő bizottság titkára, a fizikai tudományok doktora nyújtotta át./mti/

--

10.37/a

- 17 -

me

bb 34. újabb két motorházmegmunkáló gépsor készült el a csepeli szerszámgépgyárban

i sl/tr szb vg

1963. november 14.

a csepel művek szerszámgépgyárának sikerült jó eredményt elérnie a műszaki fejlesztésben. automata célgépsoraik gyártását alig két évvel ezelőtt kezdték meg, a gépsorok hire azonban már tuljutott a határokon, s több évre el vannak látva rendeléssel. a szovjetunió a kisméretű motorházak megmunkálására 8 gépsort rendelt, s kilátásba helyezte nagyobb méretű motorházmegmunkáló gépsorok vásárlását is.

az első gépsor már régebben elkészült, november első felében pedig további két motorházmegmunkáló célgépsor szerelése fejeződött be. egy-egy ilyen gépsor azonos időben 51 szerszámmal dolgozik, s a nyers motoröntvény valamennyi furási, marási, esztergálási műveletét önműködően elvégzi. a gép még a megmunkálás minőségét is önmaga ellenőrzi, selejt nem fordulhat elő. a jóminőségű munkán kívül a rendkívül nagy termelékenység jellemzi a gépsort. a motorházak nagyságától függően óránként 80-106 motorházmegmunkáló munkát végez, legalább kétszer annyit, mint amennyit a hagyományos gépeken a legjobban szervezett üzemben.

az eddig összeszerelt három célgépsor a 12 kilowattal aluli motorok öntvényeinek megmunkálására alkalmas, elkészültek azonban a 13-28 kilowattos villanymotorok megmunkálásához szükséges gépek rajzai is. a csepeli szerszámgépgyár már olyan sok rendelést kapott, hogy a dimávg gépgyár is kénytelen bekapcsolódni a gépsorok gyártásába. a gyártási leírásokat, dokumentációkat már megkapták és diósgyőrött is megkezdődött az első motorházmegmunkáló gépsor szerelése. /mti/

--

bb 35. helytörténeti lexikon zala megyéről

vid fm/tné szb fm

1963. november 14.

a zala megyei tanács kiadja a megye helytörténeti lexikonját. a honismereti szakkörök tagjai és a megye néprajzkutatói évek óta gyűjtik az adatokat az egyes települések történetéről. a lexikon előreláthatóan két éven belül készül el. /mti/

--

10.44/a

- 18 -

me

bb 38. felszabadulásunk 20. évfordulójára elkészült a gellértnegyi jubileumi park

t hi/gk-lm fm

1963. november 14.

a 11. kerületi tanács végrehajtó bizottságának csütörtöki ülésén ismertették a gellértnegyen épülő jubileumi park beruházási programját. mint ismeretes, budapest városrendezési terve a gellértnegynek a kelenhegyi ut, a szirtes ut, a citadella és a rezeda ut által határolt részét zöldterületnek jelöli meg. a fővárosi tanács a közelmúltban úgy határozott, hogy hazánk felszabadulásának 20. évfordulója tiszteletére ezen a környéken jubileumi parkot épít. a mintegy 16 millió forint értékű parkosítással végleges formát kap a nagy idegenforgalmu citadella környéke.

a jubileumi park létrehozásával a gellértnegy déli lejtője a mostaninál ápoltabb, rendezettebb lesz. a park fennsíkjának tágas díszteréről pompás kilátás nyílik majd az enyhe lejtésű domboldal rózsakertjeire. ezekben mintegy 2 500 fajta rózsá díszlik. a környék két látványossága lesz a völgykattant koronázó rózsabemutató terasz és a gellértnegy környezetébe illeszkedő, élő növényekkel és virágokkal beültetett sziklakert. a gyermekek számára több játszótér, a kelenhegyi utra és a szirtes utra néző oldalon pedig pihenőhelyeket építenek. a park korszerű közvilágítást kap, tereit és sétányait képző- és iparművészeti alkotásokkal díszítik.

a 21 holdnyi kiterjedésű park tereprendezeési munkáiban a tavasz óta csaknem 50 ezren vettek részt. a jövő évben elvégzik a közművesítést, a környéket gyepesítik, fákat, díszcserjéket, rózsákat ültetnek s megépül a sziklakert is. a jubileumi parkot 1965-ben adják át a főváros lakosságának. /mti/

bb 39. pedagógiai tudományos napok komárom megyében

vid fm/tné-lm fm

1963. november 14.

komárom megyében csütörtökön pedagógiai tudományos napok kezdődtek a megyei tanács művelődési osztálya és a tit rendezésében. érdekes előadássorozaton gondoskodnak a megye pedagógusainak új módszerű továbbképzéséről. a fizika-kémia, a földrajz-földtan, a biológia, az irodalom és a történelem tárgyköréből hat hónapra át összesen 43 előadás hangzik majd el. egy-egy tárgykörben 120-150 hallgatóra számítanak. a programban tanulmányi kirándulások is szerepelnek.

a tatabányán csütörtökön rendezett megnyitón dr. erdey gruz tiber kossuth díjas akadémikus és dr. bayer istván főiskolai tanár tartott előadást a fizika-kémia szakos tanároknak. /mti/

12.20/Lm

-19-

me

bb 40. 44 vagon dunántuli burgonya és 48 vagon nyírségi alma a piacon

1 nj/j-lm ká

1963. november 14.

a nagyvásártelre csütörtökön reggel 123 vagon és 178 tenérgépkocsi áru futott be. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 44 vagon étkezési burgonya, 5 vagon fejeskáposzta, 1 vagon kelkáposzta, 3 vagon gyökérzöldség, 1 vagon sárgarépa, 1 vagon zöldpaprika, 1 vagon sütőtök, 2 vagon piroskáposzta, 48 vagon alma, 1 vagon naspolya, 1 vagon vegyes gyümölcs, 1 vagon tojás, 9 vagon vágott baromfi és 5 vagon citrom.

a csütörtökön érkezett 44 vagon étkezési burgonya nagyobb részét a dunántulról szállították, a 48 vagon alma zöme a nyírségből jött. a burgonya fogyasztói ára nem változott. a piros fajtájú almát különként 3-6, a fehér fajtájú 2.40-4.40 a husvéti rozmarin almát 3.80-4.80 forintért hozták forgalomba, a bírsalmát 3-3.80, a kiefer-körtét 5.80, a csemegezőlőt 7.80-9, a sárfehéret 6.50, az étkezési borszőlőt 6, az othellót 4.50 forintért árusították.vti/

--

bb 41. megkezdődtek a kőrös-vidéki mezőgazdasági napok

vid j-lm ká

1963. november 14.

a békés megyei tanács, a tudományos ismeretterjesztő társulat, a magyar agrártudományi egyesület békés megyei szervezete, valamint a szövetkezetek békés megyei értékesítő központjának rendezésében csütörtökön kőrös-vidéki mezőgazdasági napok néven háromnapos országos jellegű mezőgazdasági szakkonferencia kezdődött békéscsabán.

délelőtt a városi tanács dísztermében csatári béla, a békés megyei tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese nyitotta meg a kőrös-vidéki napokat, majd három tanácskozóteremben megkezdődtek a növénytermesztési, az állattenyésztési és a kertészeti tagozat előadásai.

a szántóföldi öntözéses termesztés kutatásainak legújabb eredményeiről dr. pozsgai elemér, a szarvasi öntözési és rizstermesztési kutató intézet tudományos munkatársa számolt be. az állattenyésztőknek dr. tóth márton kandidátus, a gödöllői kisállattenyésztési kutató intézet munkatársa tartott előadást a nagyüzemi baromfitenyésztés új módszereiről. dr. somos andrás akadémikus, a kertészeti és szőlészeti főiskola rektora előadásában a korai szántóföldi és konzervipari zöldségtermesztés módszereivel foglalkozott.

pénteken mindhárom tagozaton folytatódik a tanácskozás./mti/

13.00/a

--
- 20 -

me

bb 42. időjárásjelentés

gk szb

1963. november 14.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. november 14-én, csütörtökön 13 órakor:

nyugatról felhőátvonulások

közép-európa nyugati felén felhős, többfelé esős az idő. a genovai-öbölben gyengébb ciklonképződés indult meg, helyenként esővel. észak-európában már télies az időjárás és többfelé havazik. hazánkban tegnap főként keleten volt felhősebb idő, többfelé futó esővel. a csapadék mennyisége jelentéktelen volt. ma hajnalban nyugaton és északon helyenként köd képződött. a hőmérséklet napközben 12-16 fokig emelkedett. ma hajnalban 2-7 fokig hűlt le a levegő. nyugaton és északon néhány fagyzugban gyenge talajmenti fagyot észleltek. ma délelőtt nyugaton derültebb, keleten felhősebb volt az idő. esőt senonnan sem jelentettek.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 11.5 fok volt, 5.8 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 13 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 758 milliméter, alig változik.

várható időjárás péntek estig: felhőátvonulások. több helyen futó eső. időnként élénk nyugati, északnyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 3-7 fok között, a szélvédett helyeken gyenge talajmenti fagyok. legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 10-13 fok között.

a duna vízállása budapestnél 153 centiméter. /mti/

--

13.20/a

- 21 -

me

bb 43. ózdi szocialista brigádvezetők látogatása salgótarjában
vid lk-lm szf 1963. november 14.

az ózdi kohászati üzemek és a salgótarjáni acélárugyár közötti együttműködési szerződésnek megfelelően csütörtökön 30 szocialista brigádvezető utazott ózdról salgótarjában. megtekintették a salgótarjáni acélárugyár üzemét, majd közös összejövetelel - cserélték ki tapasztalataikat, megbeszéltek, miképpen fűzhetik még szorosabbra a két gyár már eddig is hasznosnak bizonyult együttműködését. a salgótarjániak egy hét múlva viszonyozzák az ózdiak látogatását./mti/

- 22 -

130
2. rész

bb 44. megkezdődött a 6. magyar onkológus kongresszus

t ms/tr/m/sr

1963. november 14.

csütörtökön a semmelweis teremben az országos onkológiai intézet 10, illetve elődje, az eötvös loránd rádium és röntgen intézet 25 éves fennállása alkalmával rendezett jubileumi üléssel megkezdődött a 6. magyar onkológus kongresszus. a háromnapos tudományos tanácskozáson a hazai rákellenes küzdelem nagyszámu képviselőjén kívül sok külföldi - szovjet, angol, bolgár, csehszlovák, francia, német és román - vendég is résztvesz.

dr. prochnov ferenc professzor elnöki megnyitója után dr. simonovits istván, az egészségügyi miniszter első helyettese üdvözölte a kongresszust és a jubiláló intézetet.

a rákellenes küzdelemnek nemcsak mi orvosok tulajdonitunk igen nagy jelentőséget - mondotta - hanem a társadalom is. a rosszindulatú daganatok a szív- és érrendszer megbetegedései után a második helyen állnak a halálokok között.

a továbbiakban rámutatott, hogy a magyar orvosok legjobbjainak figyelemreméltó kezdeményezései ellenére, országos rákellenes küzdelem megindítására csak a felszabadulás után, a szocializmus építésével nyílt lehetőség. a tízéves munka eredményei és tapasztalatai alapján az a vélemény alakult ki, hogy a rákellenes küzdelmet szélesebb alapokon kell folytatni. ez azt jelenti, hogy a küzdelem nem szorítkozhat az onkológiai hálózatra, hanem az egész orvostársadalmat meg kell mozgatni és a daganatos betegségek elleni küzdelmet az egész orvosi kar feladatává kell tenni.

erősíteni kell és fogjuk is a magyar onkológia központi intézményét és országos hálózatát, de szükséges, hogy a belgyógyász, sebész, a nőgyógyász, a bőrgyógyász és minden orvos a maga területén saját feladatának tekintse ezt a küzdelmet. az onkológiai szervezet feladata az elméleti és klinikai kutatások folytatása, a legfejlettebb diagnosztikai és gyógyító-eljárások kidolgozása, elsajátítása és szervezett továbbképzés útján való átadása. a kongresszus tematikája ezt a célt, a továbbfejlesztést szolgálja, ezért eredményes munkát kívánok a kongresszusnak és az egészségügyi vezetés köszönetét fejezem ki a magyar rákellenes küzdelem dolgozóinak - mondotta befejezésül.

a. szerebrov leningrádi professzor a szovjet onkológusok nevében üdvözölte a kongresszust, majd dr. vikoljános, az országos onkológiai intézet igazgató főorvosa tartott jubileumi megemlékezést „25 év a rákellenes küzdelem szolgálatában”, címmel.

/folyt.köv./

15.38/-n

-23-

1541 2. rész

/bb 44. megkezdődött.....1.folyt./vm

bevezetőben megemlékezett a magyar rákellenes küzdelemről, a budapesti orvos egyesület rákbizottságának dollinger, majd manninger professzor vezetésével folytatott társadalmi kezdeményezéseiről és az ötvös loránd rádium-és röntgenintézet létrehozásáról, amely egy negyed századdal ezelőtt hazánkban is lehetővé tette a korszerű sugár-therápia bevezetését. ebből az intézetből fejlődött ki a felszabadulás után a mai országos onkológiai intézet, amely a szocialista egészségügy fontos részének, a szervezett rákellenes küzdelemnek központja lett és a gyógyító megelőző munkán kívül nemcsak jelentős elméleti és klinikai kutatómunkát folytatott, hanem a szakorvosok továbbképzésének is központja lett.

a jubileumi ülésen a rákkutatás három világhírű szaktekintélye tartott ezután előadást. elsőnek L. F. Larionov professzor, a moszkvai rákkutató intézet kemoterápiás osztályának vezetője ismertette a gyógyszeres kezelés jelentőségét és lehetőségeit a rosszindulatú daganatok korszerű gyógyításában. a másik két neves külföldi vendégelőadó a kongresszus központi kérdésével, az emlőrák korai felismerésével és gyógyításának kérdésével foglalkozott. P. denoix párizsi professzor a gyógyulási kilátásokat elemezte az emlőrák különböző stádiumaiban, R. W. Raven, a londoni Royal Marsden kórház főorvosa pedig az emlőrák diagnosztikáját és kezelésének módját, intézetének gyógyítási eredményeit ismertette.

a délelőtti ülés bezárása előtt az elnöklő Prochnov professzor bejelentette, hogy az egészségügyi világszervezet főtitkára, Chaklin professzor táviratban kívánt sikert a kongresszusnak.

délután két szekcióban megkezdődtek a klinikai onkológiai tanácskozások. a Semmelweis-teremben 14 radiológiai, a kettős számú sebészeti klinikán 15 sebészeti, illetve urológiai előadás hangzott el a daganatos betegségekről.

a kongresszussal egyidőben az egészségügyi miniszter meghívására budapestben ülésezik a szocialista országok nemzetközi szakfolyóiratának, a Neoplasmanak szerkesztőbizottsága. a nemzetközi szerkesztőség, amelyben a tagországok vezető rákkutatói foglalnak helyet, az akadémián tartotta ülését.

pénteken szimpóziumon tárgyalnak az emlőrákról és folytatódnak a klinikai megbeszélések is./mti/

15.45/-n

1612 Zseli

- . -

-24-

bb 46. fiatal műszakiak tanácskozása ózdon

vid/lk/m/zsf

1963. november 14.

tíz üzem - köztük a Lenin kohászati művek, a Ganz-mávaq, a dunai vasmű, a Salgótarjáni acélárugyár - küldötteinek részvételével fiatal műszakiak kétnapos tanácskozása kezdődött csütörtökön ózdon.

csépanyi sándornak, az ózdi kohászati üzemek igazgatójának megnyitója után nagy miklós, az ózdi gyár fiatalok műszaki tanácsának elnöke ismertette a kisz irányításával szervezett termelési mozgalmak tapasztalatait, eredményeit, a termelékenység növelésére tett intézkedéseit. a fiatalok tevékenyen közreműködtek - egyebek között - több új technológia bevezetésében. az ózdi nagyolvasztóműben a fiatalok kezdeményezésére a kokszt felhasználás minetegy száz kilogrammal csökkent egy tonna nyersvasnál, a martin-üzemben lényegesen kevesebb lett az import frissítőérc fogyasztás, a durvahengerműben fokozódott a hengorsorok kihasználása. itt a fiatalok - vállalásukat túlhaladva - az idén több mint huszonötmillió forintot takarítottak meg.

a továbbiakban a tanácskozás közel kétszáz részvevője filmvetítéssel kísért előadáson ismerkedett meg az ózdi acélműrekonstrukciós munkáival, majd a gyár üzemeit tekintették meg.

a találkozó második napján több előadás hangzik el a korszerű acél és vasgyártás problémáiról, a folyamatban lévő kísérletek eddigi tapasztalatairól, majd felszólalások, viták során tisztázzák, jelölik meg a fiatal műszakiak további tennivalóit.
/mti/

- . -

15.50/-n

-25-

1612 Zseli

bb 45. vízrebocsátották balatonfüreden az első nilusi hajót

vid/lk/m/szf

1963. november 14.

a magyar hajó- és gárgyár balatonfüredi üzemében egyiptomi megrendelésre 15 egységből álló hajóflotta építését kezdték meg. ezek az újszerű, modern vízijárművek nem vontatják, hanem maguk előtt tolják az áruval megrakott uszályokat. az ugynevezett tolóhajókban a gépházon, a lakótereken kívül rakodó-hombárokot is kiképeznek, 290 tonna áru befogadására. a tolóhajók uszályaiban 320 tonna rakomány fér majd el. a 70 millió forint értékű flotta a jövő év végéig elkészül.

az első egységet már vízre bocsátották és megtartották a szokásos műszaki ellenőrzést. az első időben kezelőszemélyzet is megy egyiptomba, hogy betanítsa az ottani hajósokat a füreden gyártott hajók kezelésére.

a magyar tolóhajók a nilus asszuani szakaszán közlekednek majd, az ottani műtrágyagyárakba szállítanak alapanyagot. /mti/

bb 47. áramfejlesztő az Őrségben

vid/lk/m/szf

1963. november 14.

alsószölnökön, a rábán elkészült az Őrség modern villanyáramfejlesztője. a hét és félmillió forint beruházással épült üzem megkezdte az áramfejlesztést. öt Őrségi falu kapja innen a villamosenergiát. /mti/

bb 48. megszüpült győr főtere

vid/lk/m/szf

1963. november 14.

a győri városi tanács évek óta jelentős összegeket költ a város díszterének, a széchenyi-térnek szépítésére. ez év nyárára új köntösbe öltöztek a tért övező lakónházak, csak a bencés-templom hatalmas épületének omladozó falai rontották a városképet. az országos műemléki felügyelőség most 250 ezer forint költséggel helyreállította a templom homlokzatát. a régi toronydiszket újra aranyozták, s a jövő héten az állványok lebontása után újra teljes díszében pompázik majd a nevezetes tér, ahol egykor a város gyűléseit, nyilvános összejöveteleit tartották. ezen a téren lelte halálát egykor az ismert jókai regény hősnője, a lőcsei fehér asszony is. /mti/

16. 10/-n

-26-

1613 2. oldal

bb 49. figyelmetlenül, gyorsan előzött - halálos balesetet okozott

i bc/gk/m/sr

1963. november 14.

pécs jános esztergályos, budapesti lakos egy nyári délután motorkerékpárt vezetett a mártírok útján a széna tér felé. meg akart előzni egy autóbust, amely az uttest sin felőli részén haladt, s ezért fokozta a motorkerékpár sebességét. az előzést kellő figyelem és körültekintés nélkül, gyorsan hajtotta végre, emiatt a motorkerékpár a sinen megcsuszott. a vigyázatlan vezető az autóbustnak esett, barátja pedig, aki a motorkerékpár hátsó ülésén utazott, a kövezetre zuhant és olyan súlyosan megsérült, hogy másnap meghalt.

a központi kerületi bíróság pécs jánost halált okozó gondatlan veszélyeztetésért, csütörtökön két évi szabadságvesztésre ítélte. /mti/

bb 50. megnyitották az újjáépített műutat a tihanyi félszigeten

vid/lk/m/szf

1963. november 14.

az ország egyik leglátogatottabb idegenforgalmi vidékén, a tihanyi félszigeten évek óta sok bosszúságot okozott az autós kirándulóknak a már csaknem teljesen használhatatlan makadám. a kiszolgált régi utat újjáépítették és korszerű burkolattal látták el. ezzel az alsóparti műuton kívül most már a félszigetnek a falun átvezető szakaszán is jobba és gyorsabbá vált a közúti közlekedés. ugyancsak átépítették és kiszélesítették az ujságirók szanatórium egyesülete üdülőjétől a hegyre vezető szerpentinutat is.

az új utakat, amelyet eddig csak részlegesen használhattak, most teljes hosszban, véglegesen átadták a forgalomnak. /mti/

bb 53. a mahart értesíti az utazóközönséget,

gk/m/ki

1963. november 14.

hogyan az alacsony vízállásra és a kis forgalomra való tekintettel budapest - mohács viszonylatban dunafüred-százhalombatta, ercsi, adony, rácalmás-kulcs és harta hajóállomásokon a kikötést november 17-én megszünteti. a mohácsról november 18-án 10 órakor budapestre induló személyhajó fenti állomásokat már nem érinti. /mti/

16. 16/-n

-27-

1621 2. oldal

bb 51. jelentkezzenek a károsultak

k bc/gk/m/sr

1963. november 14.

a rendőrség letartóztatta pásztor gyula 39 éves, büntetett előéletű besztercei lakost, aki a nyugati pályaudvar környékén rendszeresen vidéki férfiakkal ismerkedett meg. beszélgetés közben azt állította, hogy földiek, s bizalmukba férközött. pillanatnyi pénzzavarára hivatkozva több száz forintot kért tőlük kölcsön, addig, amíg lakására vagy munkahelyére siet pénzért. alkalmi ismerősei elől azután a 6. kerületi jókai utca egyik átjáróján át megszökött.

a 6. kerületi rendőrkapitányság kéri azokat a károsultakat, akik még nem tettek feljelentést a csaló ellen, jelentkezzenek, személyesen budapest, 6., izabella utca 61. 2. emelet 214. szám alatt, vagy telefonon a 316-998 számon, a 140-es mellékállomáson. /mti/

...-

bb 52. közlekedési balesetek

i bc/gk/m/sr

1963. november 14.

a bartók béla ut és a lágymányosi utca torkolatánál chrenko jános tehergépkocsijával kanyarodáskor nem adta meg az elsőbbséget egy vele szemben haladó motorkerékpárnak. vigyázatlansága miatt a két jármű összeütközött. a motorkerékpár vezetője, hucsko géza 20 éves budapesti lakos súlyosan megsérült.

ittasan, gyorsan hajtott személygépkocsival németh józsef 30 éves budapesti lakos csepelen. a szebeni utca 28. számú ház előtt álló tehergépkocsinak ütközött. németh józsef, valamint a személygépkocsiban utazó pucz józsefné 41 éves és pető albertné 42 éves budapesti lakosok súlyosan megsérültek, a mentők kórházba szállították őket. németh józseftől bevonták vezetői jogosítványát. /mti/

...-

bb 55. félmillió hektoliter bor a heves megyei pincékben

vid/j/m/ká

1963. november 14.

heves megye borvidékein befejeződött a szüret. több mint félmillió hektoliter bor került hordókba a nevezetes egri és mátrai termőterületeken. a termés mennyiségileg mintegy 70 százalékkal haladta meg az elmúlt évet, de a borok minősége is sokat javult az utóbbi hetekben. a tartós napsütés 5-6 fokkal növelte a cukortartalmat, a vörösboroknál pedig a színhatást és a zamatot fokozta, számos termelészövetkezetben a minőség sem maradt el a tavalyitól. /mti/

...-

16.21/-n

-28-

1626 Lene

bb 54. háromnapos bányaegészségügyi kongresszus kezdődött sikondán - tiz éves a mecseki szénbányászok éjjeli szanatóriuma

vid lk vm szf

1963. november 14.

a mecseki szénbányászok sikondai éjjeli szanatóriumában csütörtökön három napos bányaegészségügyi kongresszus kezdődött. a most második alkalommal megrendezett bányaegészségügyi napokon mintegy 150 orvos, mérnök képviseli az ország különböző bányavidékeit. a tanácskozásnak az ndk-ból, bulgáriából, jugoszláviából és lengyelországból is vannak vendégei.

a kongresszus megnyitása alkalmával emlékeztek meg a sikondai éjjeli szanatórium tiz éves működéséről. az elmúlt évtized alatt hétezer pécsi és komlói bányászt részesítettek kezelésben, ápolásban sikondán. a megelőző, gyógyító munkát a jövőben nagymértékben segíti a gyógyintézmény bővítése, korszerűsítése, amely öt millió forint költséggel ez év őszén valósult meg.

a második bányaegészségügyi tanácskozás célja a bányászat sajátos egészségügyi kérdéseinek megvitatása, valamint az orvosok és műszakiak tudományos kutatási eredményeinek ismertetése. a három nap alatt több mint harminc előadás hangzik el. négy fő témája van a napirendnek: a mozgásszervek, a gyomor és bélrendszer, a szív és légzőszervek megbetegedései, valamint az általános bányaegészségügy problémái.

az előadássorozatot dr. schulhof ödön nyitotta meg a nehézipari dolgozók mozgásszervi megbetegedéseiről, a betegségek gyógy módjairól szóló előadásával. csütörtökön délután bányajáráson vettek részt a kongresszus vendégei, ezenkívül meglátogatták a sikondai éjjeli szanatóriumot. /mti/

...-

16.30/-n

-29-

1635 Lene

bb 56. elutazott a demokratikus németország nemzeti frontjának küldöttsége

k vt/tné/m/zs

1963. november 14.

csütörtök délután elutazott budapestről a demokratikus németország nemzeti frontjának küldöttsége, amely gerhardt lindnernek, az egységfront elnöksége tagjának vezetésével, a hazafias népfront országos tanácsának vendégeként nyolc napot töltött hazánkban. a delegációt a ferihegyi repülőtéren szatmári nagy imre, a hazafias népfront országos tanácsának titkára, továbbá az országos tanács több más vezető munkatársa és a német demokratikus köztársaság budapesti nagykövetségének képviselői bucsúztatták.

a német vendégek magyarországi látogatásuk alkalmával csongrád megyében tanulmányozták a népfront munkáját. budapesten találkoztak dr. ortutay gyulával, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkárával, valamint az országos béketanács és az obt tudományos bizottságának vezetőivel, értelmiségi aktivistákkal. /mti/

...-

bb 57. ittas állapotban halálos gázolás

vid/fm/tné/m/fm

1963. november 14.

hetényi istván 25 éves kozármislenyi lakos az életmiseripari szállítási vállalat tehérgépkocsiját ittasan vezette pécsről szigetvár felé. a cserkúti csárdánál rácz józsef 48 éves siklósi lakos át akarta vezetni előtte itatásra kifogott lovait. hetényi istván látta a lovakat vezető rácz józsefet, de nem fékezett, semmit nem tett az összeütközés elkerülésére. 45 méteren át vonszolta magával rácz józsefet, aki a helyszínen meghalt.

a rendőrség a felelőtlen gépkocsivezető ellen megindította a vizsgálatot. /mti/

...-

17.00/m

- 30 -

1703 Zulu

bb 59. történešnapok dunaujvárosban

vid fm/tné vm fm

1963. november 14.

a magyar történelmi társulat keletdunántúli csoportja és a dunaujvárosi tanács művelődési osztálya rendezésében csütörtökön történešnapok kezdődtek dunaujvárosban. a csütörtöki tanácskozás napirendjén a dunaujvárosi város-és gyárépítéštörténete szerepelt.

szij rezső, a magyar tudományos akadémia munkatársa vitaindító előadásában ismertette a ma már 42.000 lakosu város fejlesztésében 13 esztendő alatt elért eredményeket.

ezután dani lukács, a dunaujvárosi tanács művelődési osztályának vezetője a város munkásmozgalmának történetéről, szántó miklós tudományos kutató pedig - aki a város-és gyárépítés támogatására alakított kormánybizottság egyik tagja volt - személyes élményeiről tartott előadást.

a tanácskozást pénteken folytatják. /mti/

...-

bb 58. lengyel lakberendezési kiállítás az uránia filmszínházban

k áe/lk vm fm

1963. november 14.

a lengyel olvasóterem rendezésében csütörtökön kiállítás nyílt az uránia filmszínház előcsarnokában. a kiállítás a modern lengyel középületi-és lakásberendezést mutatja be. számos fénykép és tabló szemlélteti a lengyel lakáskultúra korszerű törekvéseit. a kiállítás november 22-ig tekinthető meg. /mti/

...-

17.05/-n

-31-

1709 Zulu

bb 61. 100 éves óvoda esztergomban

vid/fm/tné/m/fm

1963. november 14.

csütörtökön esztergomban ünneppsorozat kezdődött a bottyán jános utcai óvoda megalakulásának századik évfordulója alkalmából. a „társulati kisdedovó intézetet,, esztergom vármegye első óvodáját annak idején a lakosság összefogásával hozták létre. a most megnyitott emlékkiállítás dokumentumai között látható az egykori „esztergomi ujság,, amely ismerteti, hogy az intézményt hangversenyek, kirándulások, színházi előadások, táncvígalmak bevételéből tartották fenn. kiállították az első három „óvóbácsi,, egyikének, szabó lászlónak a fényképét is. szabó bácsi 30 éven át látta el feladatát, s egyetlen dajka segítségével 120-150 gyermekkel foglalkozott.

a városi tanács dísztermében rendezett ünnepségen az óvodai mai kis lakói sok „egykori óvodást,, köszöntöttek, köztük olyanokat is, akik még szabó bácsi tanítványai voltak, s ma unokáikat kísérik nap mint nap a száz éves épületbe.

pénteken emléktáblát lepleznek le az óvoda épületén, amelynek falai között 100 év alatt több mint 12.000 gyermek töltötte vidám napjait. /mti/

bb 62. hírlap- és folyóirat kiállítás nyiregyházán

vid/fm/tné/m/fm

1963. november 14.

a városi tanács és a posta központi hírlapiroda rendezésében csütörtökön hírlap- és folyóirat-kiállítás nyílt a nyiregyházi józsef attila megyei művelődési házban. a kiállításon mintegy 600 bel- és külföldi hírlapot, folyóiratot, illetve szakfolyóiratot mutatnak be. a sok érdekes sajtótermék között látható az 1790-ben megjelent erdélyi magyar híradó, s az 1841-ben megjelent pesti hírlap egyik száma is, amelyben landerer lajos kiadó tudatja az olvasókkal, hogy „kossuth lajos urat kérte fel szerkesztőnek,,. /mti/

17.15/-n

-32-

17.20 Zseli

bb 63. a szombathelyi ujitó nők első tanácskozása

vid/lk/m/szf

1963. november 14.

szombathelyen, a szakszervezetek megyei tanácsának székházában csütörtökön rendezték meg a város ujitó nőinek első tanácskozását. a referátum arról számolt be, hogy a husz jelentősebb szombathelyi üzemben 204 asszony és leány dolgozott ki ujitást az utóbbi öt évben. összesen 401 ujitási javaslatot nyújtottak be. az ezekből keletkezett megtakarítás több mint 600.000 forint. a legtöbb ujitó nő a cipőgyárban található, számuk kilencvenkettő. rujsz lászlóné egymaga tizenöt-szörös ujitó. megvalósított ötletei 155.000 forint népgazdasági haszonnal jártak. a pamutiparnál 55 ujitást nyújtottak be öt év alatt a nők.

a tanácskozás felhívta a figyelmet arra is, hogy a szombathelyi dolgozó nők ujitási tevékenységét több üzemben még erősíteni kell. három üzemet említettek példaként: az élelmiszeripari gépgyárat, a 12-es autójavító vállalatot és a vas megyei vegyesipari vállalatot, ahol egyetlen ujitó nő sincs, noha mindháromnál túlnyomórészt nők dolgoznak. követendő példaként említették az északdunántúli áramszolgáltató vállalatot, ahol a dolgozók nagy többsége férfi, mégis 20 ujitó nőt tartanak nyilván. a remix vállalatnál szintén több ezer forint megtakarítást eredményeztek az asszonyok és lányok ötletei. /mti/

bb 64. a hamburgi kikötő vezetőinek látogatása budapesten

t hbj/lk vm ki

1963. november 14.

ernst plate szenátor, a hamburgi kikötő és raktárházak rt. elnökgazgatójának vezetésével budapestre látogatott a hamburgi kikötő több vezetője.

a küldöttséget szerdán fogadta római rudolf közlekedés és postaügyi miniszterhelyettes.

a vendégek csütörtökön délben tájékoztatták a magyar sajtó képviselőit a hamburgi kikötő munkájáról. /mti/

17.46/-n

-33-

1814

Zseli

bb 65. angliai vendégszereplésre utazott a rajkó-zenekar

i ol/gk/m/fm

1963. november 14.

csütörtökön egynapos angliai vendégszereplésre utazott a 20 tagú rajkó-zenekar. az együttes, amellyel együtt utazott a pálfői csaba - takács edit táncospár, valamint gál gabriella és madarász katalin énekesnő is, több angol városban mutatja be műsorát. /mti/

bb 66. magyar államférfiak üdvözlő távirata az ndk vezetőihez

k küm/hné/m/zs

1963. november 14.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke és kádár jános, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke táviratban üdvözölte újráválasztása alkalmából walter ulbrichtot, az ndk államtanácsának elnökét és otto grotewohlt, az ndk minisztertanácsának elnökét. /mti/

bb 68. az osztrák központi statisztikai hivatal elnökének előadása budapesten

i sth/tné/m/ki

1963. november 14.

dr. hans fuchs, az osztrák központi statisztikai hivatal elnöke, aki rövid hivatalos látogatásra - feleségével együtt - budapestre érkezett, november 14-én előadást tartott a központi statisztikai hivatalban. /mti/

bb 69. békéscsabai pedagógusok békegyűlése

t tr/m/fm

1963. november 14.

ortutay gyula, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára csütörtökön békéscsabára látogatott, a város vezetőinek társaságában megtekintette a nemrég korszerűsített békési nyomdát, valamint az újjáépített megyei könyvtárat. a főtitkár délután a békéscsabai szabadság filmszínházban, a város pedagógusainak békegyűlésén az atomcsend-egyezmény jelentőségéről tartott előadást. /mti/

18.15/-n

-34-

18.22 Zuh

bb 67. ferencsik jános hazaérkezett amerikai vendégszerepléséről - az operaház balettegyüttese és zenekara készült a párizsi táncfesztiválra

i ol/gk/vm/fm

1963. november 14.

csütörtökön hazaérkezett nagysikerű amerikai vendégszerepléséről ferencsik jános, az állami operaház főzeneigazgatója. a neves karmester vezényletével november 15-én, pénteken kezdte meg az operaház együttese az első párizsi nemzetközi táncfesztivál magyar műsorának zenekari próbáit. a balettkar négy alkalommal - első ízben november 20-án - ad műsort a theatre de champs-elysées-ben. a műsor első részében bartók: a fából faragott királyfi című műve, középrészében jelenetek szerepelnek csajkovszkij hatyuk tava, hacsaturján: spartacus, gajane, illetve rahmaninov: tavaszi áradás című balettjéből. a műsor bartók a csodálatos mandarin című balettjének előadásával zárul. a bartók-darabokat ferencsik jános, a balettjeleneteket tóth péter vezényli.

a párizsi műsor felváltva kettős szereposztásban kerül színre. a fából faragott királyfi-ban róna viktor, orosz adél, balogh ágoston, illetve havas ferenc, ugray klotild és perlusz sándor, „a csodálatos mandarin”-ban lakatos gabriella és kun zsuzsa, illetve fülöp viktor és róna viktor felváltva szerepel. az „öreg gavallér”-t mindegyik előadáson harangozó gyula alakítja.

a műsor középső részében a hatyuk tava páros jelenetét kun zsuzsa és fülöp viktor, a spartacus-ét orosz adél és róna viktor, a tavaszi áradás-ét szintén a kun zsuzsa-fülöp viktor kettős táncolja. a gajane „kurd kép”-ében többek között lakatos gabriella, szumrák vera, rácz boriska, havas ferenc és péter lászló szerepel, a kardtáncot zilahy győző adja elő.

az együttes november 19-én utazik párizsba. a fesztiválon műsort ad többek között az angol királyi balett, a finn nemzeti opera és a marseille-i opera balettkara is. /mti/

18.20/-n

-35-

18.26 Zuh

bb 70. az egymillió tonna széntöbblét 75 százaléka darabos háztartási szén

szf vm

1963. november 14.

mint ismeretes, a szénbányászok ez év elején vállalták, hogy 1963 évi termelési előirányzatukon felül egymillió tonna szenet adnak a népgazdaságnak, az ígéret valóra váltása érdekében a nyári hónapoktól kezdve vasárnapi műszakokat is beiktattak, a vasárnapi műszakok eredménye, valamint a hétköznapi tervek rendszeres túlteljesítése révén csütörtökön jelentették a nehézipari minisztérium szénbányászati műszaki főosztályának, hogy a bányászok kitermelték a terven felül ígért egymillió tonna szenet.

az egymillió tonnához a legtöbb szénrel a közép-dunántúli, valamint a mecseki szénbányászati tröszt járult hozzá, de a többi tröszt is derekasan kivette részét a munkából, nemcsak mennyiségileg, hanem minőségileg is elismerésre méltó a bányászok teljesítménye, mert az egymillió tonna többletnek 75 százaléka háztartási darabos szén./mti/

- . -

bb 71. károlyi mihályné előadása a kossuth klubban

t tf/fm vm

1963. november 14.

a magyar történelmi társulat és a tudományos ismeretterjesztő társulat budapesti történelmi szakosztálya rendezésében csütörtökön este a kossuth klubban károlyi mihályné előadást tartott „emigrációban károlyi mihályal„ címmel./mti/

- . -

bb 72. külföldi tapasztalatok hasznosítása - előadás a közlekedéstudományi egyesületben

tz vm

1963. november 14.

csütörtökön a közlekedéstudományi egyesületben három szakember, koller sándor, márfai tiber és györffy lajos mérnökök előadást tartottak arról, hogy a közúti forgalom fejlesztésében milyen külföldi tapasztalatokat lehetne jól hasznosítani./mti/

- . -

19.00/-n

-36-

1905 2. mel

bb 73. átfogó tervet dolgoztak ki az ország rendszeres geofizikai vizsgálatára - dr. fülöp józsef előadása a magyar geofizikusok egyesületében

t tz/lk/m/ki

1963. november 14.

dr. fülöp józsef, a magyar állami földtani intézet és az eötvös loránd geofizikai intézet igazgatója csütörtökön délután a magyar geofizikusok egyesületében ismertette az ország átfogó, rendszeres geofizikai vizsgálatának a két intézet szakemberei által közösen kidolgozott programját.

a terv - mondotta az előadó - amely legalább 10-15 évre szabja meg a feladatokat, a munkát két nagy csoport között osztja meg. mindegyik körülbelül 1000-2000 négyzetkilométeres „munkaterületen„ dolgozik majd. az egyik az alföldön végez kutatásokat, mégpedig négy különböző szinten.

a csoport tagjainak egy része a talaj felső 50 méteres rétegében állapítja meg a földtani viszonyokat, a talajviz elhelyezkedését, vegyi összetételét, mozgását, valamint az altalaj felépítését stb. ez a munkájuk gyakorlatilag a városfejlesztési, a területrendezési, az öntözési, a csatornázási munkálatokhoz, valamint a korszerű nagyüzemi mezőgazdasági művelés megalapozásához ad segítséget. a föld tudományainak más „speciálistái„ a több száz méteres mélységben elhelyezkedő rétegeket tanulmányozzák, anonnan artézi vizeink származnak. körülbelül 2-3 kilométerrel a felszín alatt fekszik a kutatások következő szintje, ahol viszont a szénhidrogének és a hévizek „bölcsője„ rejtezik. de még e területek aljazatába is be akarnak „látni„, ezért meghatározott pontokon mesterségesen keltett „földrengéshullámok„ segítségével egészen 15-20 kilométeres mélységig nyomozzák ki a földkéreg felépítését.

a másik nagy csoport viszont a hegyvidékeken, mégpedig részint a magyar középhegységben, részint észak-magyarország hegyiben dolgozik és készíti el a terület részletes geofizikai és földtani térképeit, amelyeknek birtokában lényegesen kedvezőbb körülmények között folytatódhatik majd a nyersanyag-kutatás.

mindkét nagy csoportban egyaránt mintegy 100-100 geofizikus, geológus, furómaster és más szakember vesz részt, nem számítva az időszakos munkásokat, és a munkába bevont különböző szakvállalatok dolgozóit.

hatalmas kutató munka körvonalai bontakoznak ki tehát, amelyet a közösen készített terv értelmében a két intézet szakemberei együtt hajtának majd végre. tulajdonképpen már a terv kidolgozása is annak az együttműködésnek a kezdetét jelentette a két nagy intézmény között, amire már jóval korábban is igen nagy szükség lett volna. remélhető, hogy a terv végrehajtása szorosabbra fűzi a kapcsolatokat a kutatás és az ipar között is.

/folyt.köv./

19.10/-n

-37-

1906 2. mel

bb 73. /átfogó tervek ... 1. folyt./ m

a nagy átfogó terv a vita után kerül a felügyeleti szerv elé. mindenestre remélhető - mondotta dr. fiilöp józsef - hogy a végleges programban megszabott magyarányu kutató munka már a jövő év tavaszán megkezdődhetik. /mti/

--

bb 74. jövőre újabb muzeumok emlékszobák szervezését kezdik meg szabolcsban - tanácskozás a muzeumok továbbfejlesztéséről

vid/fm/tné/m/fm

1963. november 14.

a megyei muzeumok helyzetéről, továbbfejlesztéséről tanácskoztak csütörtökön nyiregyházán a megyei tanács végrehajtóbizottsága művelődési osztályának szakelőadói a járási népművelési felügyelők és muzeumi igazgatók. megállapították, hogy a muzeumok tanácsi kezelésbe vétele óta rohamosan fejlődött a hálózat. az idén hét új muzeum nyílt a megyében. ezzel számuk kilencre emelkedett. az intézményekben elhelyezett tárgyak dokumentumok száma egy év alatt majdnem 30.000-rel emelkedett. az októberi muzeumi hónap eseményeivel együtt 24 időszak kiállítás rendeztek. a kiállításokon és egyéb rendezvényeken megjelentek száma tíz hónap alatt jóval meghaladta a hatvanezret.

jövőre a meglévő intézmények továbbfejlesztésén kívül újabb muzeumok és emlékszobák szervezését kezdik meg. többek között nyiregyházán benczur-, tiszabercelen bessenyei-, tiszacsécsén mórlicz-, tunyogmatolcsón zalka máté-emlékszobát, illetve muzeumot rendeznek majd be. a járási székhelyeken megalakítják a muzeumbarátok körét, az egész megyében kiépítik a leletmentő szolgálatot, s magyarányu gyűjtőmunkát kezdenek. /mti/

...-

bb 75. magyar-Lengyel barátsági est ozorán

vid fm/tné vm fm

1963. november 14.

a tolna megyei ozorán csütörtökön magyar-Lengyel barátsági estet rendezett a hazafias népfront megyei, járási és helyi bizottsága. az ünnepségen megjelent jan bystrzycki, a budapesti lengyel olvasóterem igazgatója. kaszás imre szekszárdi gimnáziumi tanár, országgyűlési képviselő előadást tartott a magyar és a lengyel nép kapcsolatairól, majd a lengyel népköztársaság dolgozóinak életét bemutató filmeket vetítettek. /mti/

--

19. 15/-n

-38-

1963. november 14.

bb 76. a rozsdatemető bemutatója a thália színházban

k sr/sze vm sr

1963. november 14.

fejes endre rozsdatemető című drámáját csütörtökön este mutatták be a thália színházban. a főbb szerepekben szabó gyula, horváth teri, somogyváry rudolf, inke lászló, besztercei pál, lengyel erzsi, böröndy kati, hacser józsa, dayka margit, kovács károly, madaras józsef, peti sándor, mécs károly mutatkozott be a közönségnek. a zenét összeállította és részben szerezte prokopius imre, a díszleteket és jelmezeket rajkai györgy tervezte. a drámát kazimir károly rendezte. a bemutató közönsége a darabot tapssal fogadta. /mti/

...-

bb 77. időjárásjelentés

tm vm

1963. november 14.

a meteorológiai intézet jelenti november 14-én, csütörtökön 19 órakor:

nyugatról felhőátvonulások

várható időjárás péntek estig: felhőátvonulások, néhány helyen futóeső, időnként élénk nyugati, északnyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet 10-13 fok között. /mti/

...-

19. 33

1963. november 14.

-39-

mti hivatalos közlemények

1963. november 14.

bb 60. a minisztertanács ülése

vm la

1963. november 14.

a kormány tájékoztatási hivatala közli:

a minisztertanács csütörtökön ülést tartott, megtárgyalta és elfogadta az országos tervhivatal elnökének a harmadik negyedévi terv teljesítéséről és az éves terv várható teljesítéséről szóló jelentését, továbbá a központi népi ellenőrzési bizottság elnökének a jelentéshez fűzött hozzászólását, valamint a munkaügyi miniszter tájékoztatóját a harmadik negyedévi bér- és munkaügyi helyzetről. a tüzelőanyag-helyzet alakulásával kapcsolatban a nehézipari miniszter bejelentette, hogy a szénbányászat dolgozói az 1963. évi terven felül egy millió tonna szén termelésére tett vállalásukat odaadó munkával teljesítették.

az országos tervhivatal elnökének és a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága elnökének előterjesztésére a kormány határozatot hozott a budapesti földalatti gyorsvasút továbbépítésére. a határozat szerint először a kerepesi ut és a fehér ut kereszteződésénél lévő végállomástól a deák térig terjedő szakaszt építik meg; ezen a szakaszon 1970 végéig, majd ennek folytatásaként 1973 végéig a déli pályaudvarnál lévő végállomásig terjedő szakaszon indul meg a közlekedés. a kormány arra is határozatot hozott, hogy az építkezés folytatásával egyidejűleg megkezdjék a kelet-nyugati vonatra merőlegesen haladó második gyorsvasúti vonal beruházási programjának kidolgozását.

a szövetkezetek országos szövetségének elnöke jelentést tett a burgonya-, a zöldség- és a gyümölcsfelvásárlás alakulásáról és a lakosság téli ellátásáról. a minisztertanács a jelentést elfogadta.

a kormány ezután napi ügyeket tárgyalta./mti/

17.10/-n

M4 2. mell

-1-

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 159-400, 359-500

A szerkesztését és kiadását a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. november 15.

bb 1. korszerű üzletházak, iparcikk-boltok, vendéglátó egységek a viziváros fejlesztési programjában

i hi/hi vm zs

1963. november 15.

a viziváros két gazdája - az első és a második kerületi tanács - több éves tervet készített a mártírok utja és a várhegy közötti terület fejlesztésére. a távlati program különösen a környék kereskedelmi hálózatának kialakítására fordít nagy figyelmet. nagyobb üzletház létesítését tervezik például a csalogány utca és a fazekas utca környékén, a gyorskocsi utca sarkán, a kapás utca és a varsányi irén utca találkozásánál, a toldy ferenc utcában korszerű fűszer-csemege boltot nyitnak, néhány házzal odébb pedig zöldségárudát létesítenek, a moszkva tér, a széna tér és a mártírok utja környékén újabb tartós és különleges iparcikkeket árusító üzleteket rendeznek be.

meghatározott ütemben fejlesztik a szolgáltatás különböző ágazatait is. a kacska utca és a horvát utca sarkán új patyolat fiókot építenek, a fő utca sarkán háztartási kölcsönző boltot létesítenek. a batthyány tér a távlati program szerint közlekedési csomópont lesz, ezért itt a várható szükségletek figyelembe vételével, különböző iparcikkboltok, - férfi és női divatáru üzlet, cipőbolt, villamossági szaküzlet, tejivó, büfé és szolgáltató jellegű ipari létesítmények kapnak helyet. a fő utca 42 sz. alatti közértbolt helyén - valószínűleg már a jövő évben - kávé-tea-édesség szaküzlet nyílik.

a zöldhordó vendéglő és a lánchid espresso helyén korszerű vendéglátó egységet létesítenek. izlésesen berendezett szórakozóhelyet nyitnak a donáti utcában, a gyorskocsi utca és a batthyány utca találkozásánál pedig önkiszolgáló éttermet építenek./mti/

- . -

Zsolt

-1-